

Datum raadsvergadering:	29 januari 2014	Agenda nr.:	(in te vullen door griffie)
Portefeuillehouder:	Jongmans	Registratiecode:	(in te vullen door griffie)
Onderwerp:	Visie decentralisatie AWBZ Goed voor Elkaar		

Aan de raad van de gemeente Roosendaal

Samenvatting:

Per 1 januari 2015 krijgen gemeenten op grond van de Wmo een brede verantwoordelijkheid voor burgers die beperkt kunnen participeren. Begeleiding en dagbesteding) worden uit de AWBZ gehaald en ondergebracht in de nieuwe Wmo.

De opgave voor de transitie AWBZ is voor gemeenten groot. Daarom zijn in 2012 subregionaal de krachten gebundeld tussen zes gemeenten: Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen en Zundert met als doel de voorbereidingen gezamenlijk op te pakken. Als richtinggevend document is daartoe de regionale visie 'Goed voor Elkaar' opgesteld.

Wij stellen u voor:

1. Hoofdstuk 1 en 2 van het visiedocument "Goed voor elkaar" vast te stellen als inhoudelijk kader voor verdere uitwerking van de transitie AWBZ/Wmo
2. Kennis te nemen van hoofdstuk 3,4 en 5 waarin die onderdelen worden geschetst die regionaal worden verkend en in het kader van de 'integrale aanpak drie decentralisaties' lokaal worden vertaald en uitgevoerd.

Aanleiding

Zoals bekend zijn de decentralisatie van delen van de AWBZ van Rijk naar gemeente en de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van de nieuwe Wmo 2015 zijn onderdeel van de hervorming van de langdurige zorg met als doel de zorg toegankelijk, goed en betaalbaar te houden.

De zwaarste langdurige zorg wordt vanaf 2015 alleen nog vergoed aan mensen die niet meer thuis kunnen wonen en een beschermde veilig omgeving nodig hebben. Dit wordt geregeld via de nieuwe Wet Langdurige zorg (Wlz). Gemeenten zullen zorg gaan dragen voor de maatschappelijke ondersteuning middels de nieuwe Wmo 2015.

De afgelopen maanden heeft op landelijk niveau de voorbereiding van het wetsvoorstel 'Wmo 2015' plaatsgevonden. Voor een breed draagvlak en goede input zijn verschillende cliëntenorganisaties, aanbieders van zorg en welzijn, gemeenten en betrokken uitvoeringsorganisaties geconsulteerd. Inmiddels is deze consultatiefase afgerond en is het concept wetsvoorstel, na aanpassing op basis van de inbreng van genoemde partijen, aangeboden aan de Raad van State voor advies. Tot het moment van aanbidding aan de Tweede Kamer is deze definitieve versie van het wetsvoorstel niet openbaar. De planning is dat de nieuwe wet uiterlijk 1 juli 2014 vastgesteld zou moeten zijn. Invoeringsdatum is vooralsnog 1 januari 2015.

Belangrijkste veranderingen in de nieuwe Wmo 2015 die tot op heden bekend zijn uit het laatste concept, zijn :

- De 9 prestatievelden maken plaats voor 3 doelen:
  1. Het bevorderen van sociale samenhang, de mantelzorg, het vrijwilligerswerk en de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente en daarnaast het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
  2. Het bieden van opvang (maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen en verslavingszorg vallen hier onder;

3. Het ondersteunen van de participatie en zelfredzaamheid van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, indien mogelijk in de eigen leefomgeving.

- Mantelzorgers en vrijwilligers moeten ondersteund worden door de gemeenten
- Gemeenten moeten de zelfredzaamheid en participatie van cliënten ondersteunen door het bieden van algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. Daarbij moet ook een maatwerkvoorziening voor opvang geboden worden
- De algemene voorzieningen moeten toegankelijk zijn voor iedereen, soms met een lichte toegangstoets. Deze algemene voorzieningen moeten de samenleving toegankelijker maken voor mensen met een beperking. Ze zijn voorliggende op maatwerkvoorzieningen
- In de wet is een maatwerkvoorziening een individuele voorzieningen waar in veel gevallen een inkomensafhankelijke bijdrage voor geldt
- De gemeente is verantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van de voorzieningen
- De compensatieplicht in de huidige Wmo wordt vervangen door de breder geformuleerde resultaatverplichting. Hierdoor wordt benadrukt dat de gemeente en burger de ruimte hebben om te komen tot oplossingen die zijn toegesneden op de individuele en lokale omstandigheden

De belangrijkste beleidsinstrumenten die de gemeenteraad volgens de nieuwe wet moet in 2014 vaststellen zijn :

- Een integraal beleidsplan voor het sociaal domein
- Een nieuwe Wmo-verordening, inclusief overgangsregelingen voor bestaande cliënten.

Wat betreft de persoonlijke verzorging komt 95% van de klanten onder de Zorgverzekeringswet te vallen. Hierbij gaat het om mensen met somatisch beperkingen, lichamelijke beperkingen en dementie. De overige 5% komt onder de Wmo te vallen en dit betreffen mensen met een verstandelijke beperking, zintuigelijke beperking en psychiatrische problematiek. De minister heeft hier voor gekozen omdat een overgrote meerderheid van de huidige gebruikers van persoonlijke verzorging bestaat uit ouderen met (forse) lichamelijke aandoeningen waarbij de gezondheidssituatie snel kan veranderen / verslechteren en deze primaire medische problematiek moet volgens de minister niet gescheiden worden van andere zorg (verpleging).

Door dit alles zou er volgens de minister een logische organisatie van de zorg ontstaan in Nederland gebaseerd op 3 pijlers:

- 1) De Wmo 2015 die ondersteuning biedt en gericht is op de participatie van mensen thuis waarbij rekening gehouden wordt van de persoonlijke omstandigheden, de mogelijkheden van de persoon zelf en zijn/haar netwerk.
- 2) De zorgverzekeringswet waarin een verzekerd recht bestaat op lijfsgebonden zorg, gericht op genezing, behandeling en verpleging.
- 3) De Wet langdurige zorg waarin langdurige intensieve zorg geboden wordt aan mensen die sterk in hun mogelijkheden en regie beperkt zijn, die blijvend een behoefte hebben aan permanent toezicht en die 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben ter voorkoming van escalatie of ernstig nadeel.

Over de financiële consequenties van de decentralisatie van AWBZ-taken is nog steeds geen duidelijkheid. We gaan er nog steeds van uit dat de aangekondigde bezuiniging van 25% op de begeleiding overeind blijft

Kader

Het wettelijk kader voor de decentralisatie van AWBZ-taken is de landelijke nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning, die uiterlijk juli 2014 vastgesteld moet zijn. Van deze wet zijn delen als concept bekend, maar de definitieve versie is nog niet openbaar.

Op lokaal niveau vormen de Agenda van Roosendaal en de sociale visie als onderdeel van 'Roosendaal verandert, Roosendaal beweegt' het kader voor de transitie. Dit betekent:

- uitvoering binnen rijksbudgetten (Agenda van Roosendaal)
- de ambitie om een sociaal sterke stad te zijn. Een stad waar iedere inwoner kan meedoen in de samenleving, waar niemand wordt uitgesloten en mensen zichzelf kunnen redden. Een lokale gemeenschap waarin iedereen een gelijke kans krijgt op het verwerven van (zelf)respect. Dit betekent vooral dat iedereen mee moet tellen en een rol moet hebben in de samenleving. De rol van overheid en professionals verandert: van 'Zorgen voor', naar 'Zorgen dat'; van 'oplosser van alle problemen' naar een faciliterende rol (Roosendaal verandert, Roosendaal beweegt).

Motivering / toelichting

De regionale ontwerpvisie geeft richting aan deze doelstellingen. Door de transitie AWBZ krijgen gemeenten de mogelijkheid om een samenhangend beleid te voeren gericht op het vergroten van de participatie van burgers in een kwetsbare positie in de samenleving. Om zoveel mogelijk burgers zo lang mogelijk zelfstandig te laten deelnemen aan de samenleving willen we:

- inzetten op preventie;
- de informele zorg versterken;
- een zorgvuldige transitie realiseren van de voorziening begeleiding, dagbesteding en persoonlijke verzorging van de AWBZ naar de Wmo.

In deze ontwerpvisie staan de leidende principes die voor ons de basis zijn om maatschappelijke ondersteuning vorm te geven. Dit zijn:

- uitgaan van eigen kracht;
- regie bij de persoon zelf;
- één gezin, één plan;
- normale leven is leidend.

Deze leidende principes zijn de basis voor sturing, financiering en inrichting. Nadrukkelijk is gekozen voor leidende principes die vergelijkbaar zijn met die van de jeugdzorg met als doel een basis te leggen voor integrale aanpak bij de uitvoering.

In de ontwerpvisie ligt de focus op de richting (het wat). De inrichting (het hoe) vindt plaats na vaststelling van de visie door de gemeentebesturen, op lokaal niveau, binnen de kaders van de integrale aanpak drie decentralisaties. Een aantal onderdelen van deze inrichting wordt daarbij regionaal verkend en afgestemd en lokaal verfijnd en geïmplementeerd.

Doel en evaluatie

De visie heeft tot doel om in samenspraak met de gemeenteraad kaders te stellen voor de verdere uitwerking en inrichting van de transitie AWBZ.

Financiële aspecten en consequenties

De transitie AWBZ zal per 1 januari 2015 plaatsvinden. In de hoofdlijnenbrief langdurige zorg heeft het Rijk de basis gelegd voor de hervorming van de langdurige zorg (waaronder de transitie AWBZ). Deze basis moet verder worden uitgewerkt in wetgeving. Ook moeten de budgetten worden vastgesteld waarmee de gemeenten deze nieuwe verantwoordelijkheden kunnen nemen. Een nieuw integraal wetsvoorstel voor de Wmo wordt later dit jaar naar de Tweede Kamer gestuurd. De verwachting is dat

behandeling in de Tweede en Eerste Kamer de nodige tijd zal kosten. Duidelijkheid over de wetgeving is op zijn vroegst begin 2014 te verwachten, zo is de inschatting. Het Rijk heeft laten weten dat voor de transitie AWBZ er dit jaar geen duidelijkheid over de financiën komt. De beschikbare budgetten voor de transitie AWBZ zullen naar alle waarschijnlijkheid in de meicirculaire 2014 gepubliceerd worden. Zowel wetgeving als het financiële kader komen laat in het proces, korter dan 1 jaar voor de invoeringsdatum.

Als wetgeving en het bijbehorende financiële kader lang uitblijven, kan de stap van inrichting naar daadwerkelijke realisatie niet gezet worden. Om te zorgen dat dit risico zo beperkt mogelijk blijft zal vanuit het project transitie AWBZ elke ontwikkeling op de voet gevolgd worden en wordt er getracht zo adequaat mogelijk in te spelen op hoofdlijnen die al bekend zijn.

Communicatie

Maatschappelijke partners en cliënten zijn in het proces dat geleid heeft tot deze visie nadrukkelijk bij het opstellen betrokken. We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om te komen tot een zorgvuldige transitie. Via werkbezoeken, gesprekken met cliënten, een krachtenveldanalyse, partnerbijeenkomsten en een wereldcafé hebben we bouwstenen verzameld voor de ontwerpvisie. Het concept van deze ontwerpvisie is in een consultatieronde voorgelegd aan alle betrokkenen. In vier bijeenkomsten zijn we met 98 personen van 42 organisaties in gesprek gegaan met als doel onze visie sterker te maken. Het hele brede scala aan betrokkenen was vertegenwoordigd: cliënten(vertegenwoordigers), Wmo-raden, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, woningcorporaties. Ook bij de verdere uitwerking zullen zij worden betrokken.

De Wmo-raden van de zes samenwerkende gemeentes hebben al voor vaststelling van de visie door de colleges een gezamenlijk advies uitgebracht. Voor een groot deel zijn hun aanbevelingen overgenomen in de voorliggende visie. De zes gemeenten hebben afgesproken één gezamenlijke reactie te sturen naar de zes Wmo-raden.

De komende periode zal het vooral gaan om beleidscommunicatie. Partners en cliënten worden bij de verdere uitwerking betrokken. Onder andere in de vorm van werkbezoeken aan organisaties. Daarnaast is aan Wmo-raden gevraagd over welke onderwerpen zij mee willen denken.

Cliëntcommunicatie met de huidige cliënten over hun specifieke situatie is pas later in het proces aan de orde. Deze kan pas plaatsvinden als de gemeenten beschikken over individuele cliëntgegevens en er duidelijkheid is over de inrichting en uitvoering.

Voorstel

Wij stellen u voor:

1. Hoofdstuk 1 en 2 van het visiedocument "Goed voor elkaar" vast te stellen als inhoudelijk kader voor verdere uitwerking van de transitie AWBZ/Wmo
2. Kennis te nemen van hoofdstuk 3,4 en 5 waarin die onderdelen worden geschetst die regionaal worden verkend en in het kader van de 'integrale aanpak drie decentralisaties' lokaal worden vertaald en uitgevoerd

Bijlagen

1. Visie Goed voor Elkaar
2. Gezamenlijk advies Wmo-raden
3. Reactie op gezamenlijk advies Wmo-raden door zes samenwerkende gemeentes

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,
R. Kleijnen

De burgemeester,
mr. J.M.L. Niederer

Datum raadsvergadering:	29 januari 2014	Agenda nr.:	(in te vullen door griffie)
Portefeuillehouder:	Jongmans	Registratiecode:	(in te vullen door griffie)
Onderwerp:	Visie decentralisatie AWBZ Goed voor Elkaar		

De raad van de gemeente Roosendaal,

- Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders.
- Gelet op het advies van de raadscommissie Omgeving d.d.15 januari 2014.

Besluit:

1. Hoofdstuk 1 en 2 van het visiedocument "Goed voor elkaar" vast te stellen als inhoudelijk kader voor verdere uitwerking van de transitie AWBZ/Wmo
2. Kennis te nemen van hoofdstuk 3,4 en 5 waarin die onderdelen worden geschetst die regionaal worden verkend en in het kader van de 'integrale aanpak drie decentralisaties' lokaal worden vertaald en uitgevoerd

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 29 januari 2014.

De griffier,

De voorzitter,